

**КАФЕДРА ФІНАНСОВОГО
МЕНЕДЖМЕНТУ**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ ТА БІЗНЕСУ

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри фінансового менеджменту,
протокол №1 від «27» серпня 2020 р.
Зав. кафедри _____ Ситник Н.С.
(підпис) (прізвище, ім'я, по батькові)

**ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ
РОБОТИ СТУДЕНТА І МЕТОДИЧНІ
РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ЇХ ВИКОНАННЯ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПРОЕКТНЕ ФІНАНСУВАННЯ»**
(назва навчальної дисципліни)

галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»
(шифр та найменування галузі знань)

спеціальність: 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
(код та найменування спеціальності)

спеціалізація: Фінанси, митна та податкова справа
(найменування спеціалізації)

освітній ступінь: магістр
(бакалавр, магістр)

форма навчання: денна
(денна, заочна)

Укладач:

Ясіновська Ірина Фантинівна, к.е.н., доц.
(ПІБ, посада, науковий ступінь, вчене звання)

ЛЬВІВ 2020

РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНІ МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Глобальний рух фінансового капіталу під час економічного підйому зазвичай відбувається від центру до периферії, але в разі появи найменших ознак спаду капітал швидко починає перетікати в зворотному напрямі, в стабільніші зони світової економіки. Хоча кризові явища можуть мати значний вплив на фінансові ринки всіх держав, в тому числі економічно розвинених, найбільше вони впливають на ринки країн, що розвиваються, та країн з перехідною економікою, оскільки уряди і центральні банки цих країн неспроможні в разі виникнення кризових ситуацій впливати на зміни валютних курсів або відсоткових ставок. За таких умов виникає необхідність вкладання капіталу в ті сфери, які потребують інвестиційних ресурсів. За вкрай обмежених ресурсів індивідуальні інвестори перевагу надають новим методам фінансування інвестиційних ресурсів, одним із яких виступає проектне фінансування.

На відміну від інших методів фінансування проектів, проектне фінансування становить єдину систему, що визначає всі аспекти розробки проекту і договірних відносин учасників. Для проектного фінансування характерною є участь держави або окремих територіальних громад, а також державних і комунальних підприємств. Проектне фінансування – складний комплексний захід, що поєднує організаційні, юридичні, фінансові та інжинірингові аспекти.

Мета дисципліни – вироблення і систематизація об'єктивних знань, умінь, поглиблення фахових компетенцій з методології та інструментарію організації проектного фінансування на підставі законодавства України та з урахуванням вітчизняних та іноземних наукових досліджень для ефективного застосування їх у своїй професійній діяльності.

Основними завданнями дисципліни є формуванні у студентів теоретичної та методологічної бази, необхідної для подальшого опанування практики проектного фінансування; засвоєнні підходів до прогнозування процесу

фінансування проектів; оволодінні навичками практичного використання набутих знань.

Вимоги до знань і умінь

а) знати:

- основні чинники, які необхідно враховувати під час розроблення інвестиційних проектів;
- структуру життєвого циклу проекту та основні етапи структурування проекту;
- основні критерії оцінювання можливості прийняття проекту;
- сутність та види проектного аналізу;
- основні етапи і загальну схему розроблення проектно-кошторисної документації;
- засоби та джерела фінансування проекту;
- засоби управління інвестиційним процесом;
- методи й інструменти управління ризиками проекту;
- основні принципи та інструменти зниження ризиків інвестування;
- види, методи та форми страхування під час реалізації проектів;
- сучасні економіко-математичні методи та моделі обґрунтування інвестиційних проектів та оцінювання ризиків;
- природу виникнення невизначеності та ризиків, їх різновиди і вплив на якість інвестиційних проектів;
- напрями регулювання та методи зниження інвестиційних ризиків.

б) уміти:

- уміти обґрунтовано аналізувати основні проектні ризики;
- знаходити способи мінімізації проектних ризиків;
- уміти обґрунтовано проводити фінансову експертизу проектів;
- здійснювати обґрунтований вибір бізнес-плану інвестиційного проекту;
- уміти застосовувати методику оцінювання ефективності фінансового плану інвестиційного проекту;
- уміти застосовувати методи оцінювання ефективності інвестиційного проекту та визначати їх фінансову привабливість;

- уміти обґрунтовано вирішувати практичні завдання та ситуації в аспекті курсу проектного фінансування;
- уміти розробити рекомендації стосовно покращання процесу проектного фінансування.

Тематичний план навчальної дисципліни

Номер теми	Назва теми
1.	Теоретичні засади проектного фінансування
2.	Організація проектного фінансування
3.	Проектний менеджмент у системі проектного фінансування
4.	Передінвестиційні дослідження проектів
5.	Оцінювання ефективності інвестиційних проектів в системі проектного фінансування
6.	Проектно-кошторисна документація та експертиза проекту
7.	Джерела фінансування проектів
8.	Особливості організації різних форм і видів проектного фінансування
9.	Банки в проектному фінансуванні
10.	Проектне фінансування за участю міжнародних фінансових інституцій
11.	Особливості проектного фінансування за рахунок коштів ЄС
12.	Моніторинг реалізації проекту

Методичні рекомендації для самостійної роботи студентів з дисципліни «Проектне фінансування» є доповненням до теоретичного курсу даної дисципліни і мають на меті закріплення і поглиблення здобутих студентами теоретичних знань, набуття навичок аналітичної роботи та вирішення конкретних практичних задач у сфері проектного фінансування.

Самостійна робота сприяє формуванню економічного кругозору, поширенню вже одержаних знань, вивченню складних актуальних проблем реальної дійсності, їх усвідомленню і аналізу. Самостійна робота виступає також дійовою формою самоконтролю рівня знань студентів, широти їх кругозору, глибини їх інтелекту.

РОЗДІЛ 2. ГРАФІК ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

№ розділу, теми	Назва розділу, теми	Кількість годин СРС
1.	Теоретичні засади проектного фінансування	4
2.	Організація проектного фінансування	4
3.	Проектний менеджмент у системі проектного фінансування	4
4.	Передінвестиційні дослідження проектів	2
5.	Оцінювання ефективності інвестиційних проектів в системі проектного фінансування	4
6.	Проектно-кошторисна документація та експертиза проекту	4
7.	Джерела фінансування проектів	7
8.	Особливості організації різних форм і видів проектного фінансування	3
9.	Банки в проектному фінансуванні	4
10.	Проектне фінансування за участю міжнародних фінансових інституцій	4
11.	Особливості проектного фінансування за рахунок коштів ЄС	4
12.	Моніторинг реалізації проекту	4
Разом годин самостійної роботи студента		48

Форми контролю:

- поточний контроль засвоєння матеріалу на семінарських, практичних заняттях на основі відповідей на питання, повідомлень, доповіді, дискусій тощо;

- тестовий чи інший контроль тем, винесених на самостійне опрацювання студентів;

- усна доповідь про розв'язання ситуаційних завдань тощо;

- індивідуальний чи колективний проект (робота), що потребує формування практичних навичок і умінь студентів тощо.

РОЗДІЛ 3. ЗМІСТ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА І МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ЇЇ ВИКОНАННЯ

Частина навчального матеріалу виноситься на самостійне вивчення студентами. Самостійна робота повинна активізувати засвоєння знань, набуття вмінь та навичок студентами для успішного застосування їх у подальшій роботі.

СРС включає самостійне опрацювання теоретичного матеріалу та виконання індивідуальних практичних завдань. Теоретичний етап самостійної роботи студента передбачає вивчення окремих питань теми шляхом опрацювання рекомендованої літератури.

Виконання самостійної роботи проводиться за рекомендованим планом.

САМОСТІЙНА РОБОТА № 1

Тема 1. Теоретичні засади проектного фінансування

На самостійне вивчення виносяться наступні питання:

1. Система проектування в державі з ринковою економікою.
2. Ринок інвестиційних проектів, його кон'юнктура.

САМОСТІЙНА РОБОТА № 2

Тема 2. Організація проектного фінансування

1. Аналіз конкурентів при відкритті нової справи.
2. Формування конкурентних переваг.

САМОСТІЙНА РОБОТА № 3

Тема 3. Проектний менеджмент у системі проектного фінансування

1. Методи менеджменту, які можуть використовуватись для забезпечення якості проекту.
2. Інструменти нейтралізації проектних ризиків.

САМОСТІЙНА РОБОТА № 4

Тема 4. Передінвестиційні дослідження проектів

1. Дослідження поведінки споживачів.
2. Оцінювання життєздатності проекту.

САМОСТІЙНА РОБОТА № 5

Тема 5. Оцінювання ефективності інвестиційних проектів в системі проектного фінансування

На самостійне вивчення виноситься наступне питання:

Оцінювання доцільності інвестиційного проекту в умовах невизначеності.

САМОСТІЙНА РОБОТА № 6

Тема 6. Проектно-кошторисна документація та експертиза проекту

1. Бюджет проекту.
2. План фінансування.

3. Поглиблена експертиза інвестиційного проекту.

САМОСТІЙНА РОБОТА № 7

Тема 7. Джерела фінансування проектів

1. Методи оптимізації джерел фінансування інвестиційних проектів.
2. Визначення потреби у фінансових ресурсах для інвестування.

САМОСТІЙНА РОБОТА № 8

Тема 8. Особливості організації різних форм і видів проектного фінансування

1. Фінансування соціальних проектів.
2. Фінансування девелоперських проектів.

САМОСТІЙНА РОБОТА № 9

Тема 9. Банки в проектному фінансуванні

1. Стандарти банківського кредитування інвестиційних проектів.
2. Банки в управлінні ризиками проектного фінансування.

САМОСТІЙНА РОБОТА № 10

Тема 10. Проектне фінансування за участю міжнародних фінансових інституцій

1. Фінансування проектів за участю експортно-кредитних агентств (ЕКА).

САМОСТІЙНА РОБОТА № 11

Тема 11. Особливості проектного фінансування за рахунок коштів ЄС

1. Міжнародні програми фінансової допомоги Європейського Союзу в Україні.
2. Моніторинг проектів, що фінансуються за кошти фондів ЄС.

САМОСТІЙНА РОБОТА № 12

Тема 12. Моніторинг реалізації проекту

На самостійне вивчення виноситься наступне питання:
Вимірювання прогресу виконання робіт проекту.

Список рекомендованої літератури

Основна література

1. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р. № 436-IV (зі змінами та доповненнями) // Офіційний сайт Верховної Ради України. – URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=436-15>.
2. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010р. № 2755-VI // Офіційний сайт Верховної Ради України. – URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
3. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. №996-XIV // Офіційний сайт Верховної Ради України. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.

4. Про інвестиційну діяльність : Закон України від 18 вересня 1991 р. № 1560-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. 1991. № 47. Ст. 646 (з наступними змінами і доповненнями).
5. Бардиш Г. О. Проектне фінансування : підручник. 3-тє вид., переробл. та доповн. К. : Хай-Тек Прес, 2009. 464 с.
6. Батенко Л.П., Загородніх О.А., Ліщинська В.В. Управління проектами: навчальний посібник. К.: КНЕУ, 2010. 231 с.
7. Гонтарева І. В. Управління проектами. Підручник. Харків: Вид. ХНЕУ, 2011. 444с.
8. Кожушко Л.Ф., Кропивко С.М. Управління проектами: Навчальний посібник. К.: Кондор-Видавництво, 2015. 388 с.
9. Лактіонова О.А. Проектне фінансування : навчальний посібник для студентів економічних спеціальностей. Вінниця, 2018. 216 с
10. Майорова Т. В. Проектне фінансування : підручник / Т. В. Майорова, О. О. Ляхова та ін.; за заг. та наук. ред. проф., д.е.н. Т. В. Майорової. 2-ге вид., перероб. І доп. Київ : КНЕУ, 2017. 434 с.
11. Микитюк П. П. Управління проектами: Навч. пос. [для студ. вищ. навч. закл.]. Тернопіль, 2014. 270 с.
12. Ноздріна Л.В., Ящук В. І., Полотай О. І. Управління проектами: підручник. К.: Центр учбової літератури, 2010. 432 с.
13. Петренко Н.О., Кустріч Л.О., Гоменюк М.О. Управління проектами: навчальний посібник. К. : Центр учбової літератури, 2015. 244 с.
14. Проектний аналіз: навч. посібник / Н.Й. Басюркіна, С.А. Горбаченко, В.А. Карпов, Р.І. Шевченко-Перепьолкіна (за редакцією проф. Карпова В.А.). К.: Видавничий дім «Кондор», 2019. 324 с.
15. Рославцев Д. М Проектний аналіз: функціональні аспекти реалізації проектів транспортних систем і логістики: навч. посібник. Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. Х.: ХНАМГ, 2013. 217 с.
16. Сіренко Н.М., Боднар О.А. Проектне фінансування: курс лекцій. Миколаїв : МНАУ, 2018. 106 с.
17. Стандарти управління проектами: клуб проектних менеджерів. Сайт Клубу проектних менеджерів pm-Club. URL: <http://info.pm-club.org/standarty>.
18. Єгорченков О.В., Єгорченкова Н.Ю., Катаєва Є.Ю. Азбука управління проектами. Планування : навч. посіб. Київ : КНУ ім.Т.Шевченка, 2017. 117с.
19. Управління проектами: навчальний посібник до вивчення дисципліни для магістрів галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент» спеціалізації: «Менеджмент і бізнес-адміністрування», «Менеджмент міжнародних проектів», «Менеджмент інновацій», «Логістика» / Уклад.: Л.Є. Довгань, Г.А.Мохонько, І.П. Малик. К.: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2017. 420 с.
20. Филипенко О.М., Колеснік Т.С. Управління проектами : навч. посібник. Харків : ХДУХТ, 2016. – 161 с.
21. Фесенко Т. Г. Управління проектами: теорія та практика виконання проектних дій: навч. посібник. Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. Х. : ХНАМГ, 2012. 181 с.

- 22.Хрупович Т. Проектне фінансування: навч. посібник. Тернопіль, 2015. 122 с.

Додаткова література

- 23.Андрос С. В. Проектне фінансування і кредитування підприємств: стан та перспективи. *Науковий вісник Чернівецького університету. Економіка*. 2018. Вип. 800. С. 78-87. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvchu_es_2018_800_13
- 24.Ганечко І.Г. Проектне фінансування: використання боргових фінансових інструментів. *Інвестиції: практика та досвід*. 2011. № 20. С. 29-31.
- 25.Калита Т.А. Проектне фінансування як метод залучення іноземних інвестицій в економіку України в умовах фінансово-економічної кризи. *Економіка. Управління. Інновації*. 2015. № 1.
- 26.Куклік К.А. Проектне фінансування: об'єктивна необхідність та реальні можливості. *Інвестиції: практика та досвід*. 2010. № 23. С. 21-24. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ipd_2010_23_7.
- 27.Лаврик О.Л., Пономаренко Р.М. Проектне фінансування та його роль у сучасній економіці України. *Економічний аналіз*. 2017. Т. 27(4). С. 139-144. - URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/esan_2017_27\(4\)_19](http://nbuv.gov.ua/UJRN/esan_2017_27(4)_19).
- 28.Лапко О.О. Проектне фінансування як інноваційний механізм реалізації інвестиційних проектів. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія : Економіка*. 2017. Вип. 4. С. 165-170.
- 29.Ляхова О. О. Проектне фінансування зовнішньоекономічної діяльності в умовах європейського вибору України. *Інвестиції: практика та досвід*. 2015. № 13-14. С. 30-33. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ipd_2015_13-14_9.
- 30.Сас Б., Вітюк В. Проектне фінансування як особлива техніка фінансового забезпечення інвестиційних проектів. *Економічний аналіз*. 2012. Т. 11(1). С. 414-418.
- 31.Смірнова О.О. Проектне фінансування в Україні: сучасний стан та можливості застосування іноземного досвіду. *Фінанси, облік і аудит*. – 2013. Вип. 2. С. 131-138. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Foa_2013_2_17.
- 32.Сопільняк А. В. Проектне фінансування: проблеми і перспективи розвитку в Україні. *Молодий вчений*. 2015. № 2(3). С. 70-74. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2015_2\(3\)_19](http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2015_2(3)_19).
- 33.Тищенко В.Ф., Остапенко В. Проектне фінансування як форма публічно-приватного партнерства. *Вісник Університету банківської справи Національного банку України*. 2013. № 1. С. 141-144.
- 34.Юнко О.М. Банківське проектне фінансування в Україні: проблеми, реалії і перспективи розвитку. *Вісник Університету банківської справи Національного банку України*. 2014. № 1. С. 121–125.
- 35.Ясіновська І., Бей І. Реалізація інвестиційних проектів на основі проектного фінансування. *Глобалізація напрямів формування промислового потенціалу в умовах постіндустріальних трансформацій. V Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю (18 грудня 2019 року)*. URL: <http://ktrp-conf.kpi.ua/v2019/rt/printerFriendly/19404/0>.
- 36.Ясіновська І. Управління ризиками проектного фінансування. *Фінанси,*

банківська система та страхування: стан, проблеми та перспективи розвитку в кризовій економіці України: *Збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції, 02-03 березня 2020р.* ДДАЕУ, 2020. С. 141–143.

37. Finnerty J. D. *Project Financing: Asset-Based Financial Engineering* / J. D. Finnerty. – New York : John Wiley & Sons, 1996.
38. Yasinovska I., Sheremeta O. Management of investment risks in the system of project financing. *Innovative Economics: Research and Production Journal*. Ternopil. 2019. № 5-6 [80]. p. 164–168.

Питання для самоконтролю

1. Економічна сутність поняття «проектне фінансування».
2. Особливості проектного фінансування.
3. Принципи проектного фінансування.
4. Основні переваги проектного фінансування для інвестора.
5. Основні недоліки проектного фінансування для інвестора.
6. Етапи розвитку проектного фінансування у світі.
7. Які форми спільного проектного фінансування застосовують у світовій практиці?
8. Які події спонукали до появи проектного фінансування у світі?
9. Що є об'єктом проектного фінансування?
10. Особливості проектного фінансування з частковим регресом на позичальника.
11. Особливості проектного фінансування з повним регресом на позичальника.
12. Особливості проектного фінансування без регресу на позичальника.
13. Етапи системи організації проектного фінансування.
14. Основні критерії, якими слід керуватися під час розроблення схем фінансування проекту.
15. Визначте зміст управління вартістю проекту.
16. Методи складання календарного плану проекту.
17. Визначте сутність фінансового плану проекту.
18. Міжнародні стандарти управління ризиками.
19. Назвіть основні відмінності між ризиком і невизначеністю.
20. План управління проектними ризиками.
21. Джерела ідентифікації проектних ризиків.
22. Методи реагування на ризики, які використовуються світовою практикою управління проектними ризиками.
23. Сутність планування проекту.
24. Планування витрат на проект.
25. Кошторис проекту.
26. Оцінка вартості проекту.
27. Роль власних джерел у проектному фінансуванні.
28. Методи розрахунку оцінки вартості проекту.
29. Що таке венчурний капітал? Назвіть джерела його формування.

30. Основні типи венчурного фінансування.
31. Фінансування на консорційних засадах».
32. Що таке міжнародний консорціум?
33. Основні особливості консорціумів.
34. Особливості синдикованого кредиту.
35. Основні форми реалізації торговельного фінансування.
36. Переваги торговельного фінансування для імпортера та експортера.
37. Державно-приватне партнерство як інструменту реалізації проектних рішень.
38. Роль кредиту у фінансуванні франчайзингових проектів.
39. Джерела фінансування соціальних проектів.
40. Форми участі банків у фінансуванні проектів.
41. Функції банків у проектному фінансуванні.
42. Особливості банківського проектного фінансування.
43. Основні етапи організації банківського проектного фінансування.
44. Який нормативний документ містить базові засади, на яких здійснюється підтримка реалізації проектів розвитку в Європейському Союзі?
45. Основні напрями, за якими Європейський інвестиційний банк надає підтримку в реалізації інвестиційних проектів.
46. Фінансові інструменти європейських структурних та інвестиційних фондів (ЄСІФ).
47. Моніторинг інвестиційного проекту.

РОЗДІЛ 4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Результати самостійної роботи оцінюються викладачем згідно з чинною шкалою оцінювання.

Критерії оцінювання самостійної роботи студента приведені в підрозділі 9.2 Робочої програми навчальної дисципліни.